

LIETUVOS RADIOJO IR TELEVIZIJOS KOMISIJA

SPRENDIMAS

DĖL RETRANSLIUOJAMŲ AR PLATINAMŲ INTERNETE TELEVIZIJOS PROGRAMŲ „BELARUS 24“ IR „NTV MIR“ LAISVO PRIĖMIMO SUSTABDYMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE

2022 m. vasario 25 d. Nr. KS-31

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 34¹ straipsnio 9 dalimi ir 48 straipsnio 1 dalies 17 punktu, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos 2022 m. vasario 25 d. gautą raštą „Dėl Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio 3 dalyje nurodytų priemonių taikymo“ ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2022 m. vasario 25 d. raštą, Lietuvos radijo ir televizijos Komisija (toliau – Komisija) n u s p r e n d ž i a :

1. Nustatyti, kad Komisija – nepriklausoma Seimui atskaitinga Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių radijo ir (ar) televizijos programų transliuotojų, užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjų, dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugų teikėjų veiklą reguliuojanti ir prižiūrinti, Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančių retransliuotojų ir kitų asmenų, teikiančių Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, veiklos priežiūrą vykdanči institucija. (Įstatymo 47 straipsnio 1 dalis). Įstatymo 34¹ straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad užsienyje parengtas radijo ir (ar) televizijos programas ir (ar) atskiras programas leidžiama transliuoti ir retransliuoti, platinti internete ar laikyti kataloguose Lietuvos Respublikoje nepažeidžiant šio ir kitų įstatymų nuostatų.

1.2. Lietuvos Respublikos teritorijoje yra retransliuojamos ar platinamos internete televizijos programos „Belarus 24“ ir „NTV Mir“.

1.3. Komisija, vykdydama retransliuojamų televizijos programų stebėseną, nustatė:

1.3.1. kad televizijos programoje „Belarus 24“ 2022 m. vasario 23 d. 12:00 val. transliuotoje programoje „Žinios“ (toliau – Programa), nuo 12:06:27 val. iki 12:07:59 val. (iš viso 1 min. 22 sek.) transliuotas reportažas, kurį pristatydamas Programos vedėjas Sergej Lugovskyj sako: „Apskritai, Ukraina, kaip nepriklausoma valstybė, šiandien neegzistuoja. Ji yra Vakarų specialiųjų tarnybų įkaitė, kurios į valdžią atvedė nacionalistus ir radikalus, jaučiančius neapykantą visai Rusijos tautai. 2014 m. Rusija tikėjosi kompromiso su Vakarų partneriais, bet labai gaila, Vakarų šalys ir toliau įžūliai meluoja tiesiai į akis. Sugriautos visos diplomatinės galimybės, tokią nuomonę išsakė politologas, generalinis politinių tyrimų instituto direktorius Sergej Markov“. Rodomas reportažas, kuriame kalbinamas politologas S. Markov: „Jokie susitarimai nevykdomi, Kijevo režimas pasirašė Minsko susitarimą, Prancūzija ir Vokietija yra jo garantas, tačiau niekas nevykdoma. Todėl šis sprendimas (pradėti karinius veiksmus Ukrainoje) yra teisingas, taip pat šis sprendimas yra privalomas, kaip humanitarinis, jis nukreiptas į žmonių gyvybių gelbėjimą, sveiką, beveik 4 mln. žmonių, saugumą, kurie gyvena Donbase ir, kurie jaučia iš Kijevo režimo pusės spaudimą, kurie jau 7 metus, prieš Donbaso gyventojus vykdo valstybinio terorizmo politiką. Represinis Kijevo režimas vykdo apšaudymus, negana to, vyksta snaiperių karas, diversiniai aktai, humanitarinė blokada, todėl be jokių abejonių, Kijevo valdžia yra teroristai. Be to Vakarai visus

tuos metu palaikė Rusijos žmonių žudymą Donbase, vien tik dėl to, kad jie yra rusai.“ Vertinant retransliuojamoje televizijos programoje „Belarus 24“ 2022 m. vasario 23 d. nuo 12:00 val. transliuotoje programoje „Žinios“, nuo 12:06:27 val. iki 12:07:59 val. transliuotame reportaže paskelbtą viešąją informaciją kaip visumą, atsižvelgiant į tai, kad reportaže sudaromas klaidingas išpūdis, kad Ukraina yra agresorė kare su Rusijos Federacija, tuo pačiu pateisinant Rusijos Federacijos karių neteisėtą įsiveržimą į Ukrainos teritoriją, daroma išvada, kad šiame reportaže buvo skleidžiama informacija akivaizdžiai rimtai ir sunkiai pažeidžianti Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktą, t.y. skleidžiama karo propaganda ir kurstomas karas (nustatyta Komisijos administracijos 2022 m. vasario 24 d. stebėsenos akte Nr.ST-25);

1.3.2. kad, televizijos programoje „NTV Mir“, programoje „Šiandien“, transliuotoje 2022 m. vasario 25 d., nuo 10:00 val. transliuotas reportažas apie įvykius Ukrainoje. Reportažo metu buvo skleidžiama tokia informacija: „ukrainiečių kariuomenė šiandien ryte vėl pradėjo Donbaso teritorijos apšaudymus, o Donecko Liaudies Respublikos teritorijoje po sunkios artilerijos ugnimi atsidūrė Doneckas, Gorlivka ir Kulikova. Stambaus kalibro šoviniais apšaudomi ir Luhansko Respublikos gyvenamieji rajonai. Yra sunaikinimų Pervomaisko rajonuose. Rusijos karinės pajėgos – atvirkščiai smūgiuoja kryptingai tik į karinius objektus. Pagal Rusijos gynybos ministro įsakymą, į tuos, kurie nuspręs sudėti ginklus, bus žiūrima humaniškai ir pagarbiai. Šiandien naktį Ukrainos prezidentas V. Zelenskij pasirašė įsaką dėl visuotinės mobilizacijos: vyrams nuo 18 iki 60 metų uždrausta išvažiuoti iš šalies, o iš miestų, kuriuos šiuo metu kontroliuoja ukrainiečių ginkluotosios pajėgos, remiantis Donecko ir Luhansko Liaudies Respublikų gynybos pajėgų duomenimis, neišleidžiami gyventojai. Liaudies respublikų žvalgybos duomenimis, Ukrainos ginkluotosios pajėgos ketina panaudoti gyventojus kaip gyvąjį skydą“. Vertinant televizijos programoje „NTV Mir“ 2022 m. vasario 25 d., 10:00 val. transliuotos programos „Šiandien“ pirmajame reportaže paskleistą viešąją informaciją kaip visumą, atsižvelgiant į tai, kad reportaže sudaromas klaidingas išpūdis, kad Ukraina yra agresorė kare su Rusijos Federacija, tuo pačiu pateisinant Rusijos Federacijos karių neteisėtą įsiveržimą į Ukrainą, kuri neva prievarta siekia išnaudoti civilius gyventojus kariniams tikslams pasiekti, daroma išvada, kad programoje buvo paskleista informacija, akivaizdžiai rimtai ir sunkiai pažeidžianti Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktą, t.y. skleidžiama karo propaganda ir kurstomas karas (nustatyta Komisijos administracijos 2022 m. vasario 25 d. stebėsenos akte Nr.ST-27).

1.4. Įstatymo 34¹ straipsnio 9 dalyje nurodyta, kad iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių teikiamų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, transliuojamų ar retransliuojamų arba internete platinamų televizijos programų ir (ar) atskirų programų, kai perduodama tik atskira programa, ir (ar) katalogų laisvas priėmimas Lietuvos Respublikoje gali būti sustabdytas Komisijos sprendimu, jeigu tokios valstybių audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos, televizijos programos ir (ar) atskiros programos, ir (ar) katalogai pažeidžia šio įstatymo 17 straipsnyje arba 19 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus. Komisija savo sprendime nurodo, kokios priemonės ir nuo kada bus taikomos, siekiant sustabdyti minėtų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, televizijos programų ir (ar) atskirų programų, ir (ar) katalogų priėmimą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Numatomos taikyti priemonės ir jų taikymo terminai turi būti proporcingi padarytiems pažeidimams, o taikoma priemonė turi būti parinkta atsižvelgiant į subjektą, kuriam ji taikoma, ir viešosios informacijos skleidimo būdą.

1.5. Komisijos turimais duomenimis, televizijos programos „Belarus 24“ ir „NTV Mir“ yra retransliuojamos iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių teikiamų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, t.y. iš Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos, todėl jų atžvilgiu gali būti taikomos priemonės nurodytos Įstatymo 34¹ straipsnio 9 dalyje.

1.6. Komisijoje 2022 m. vasario 25 d. gautas Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos raštas „Dėl Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio 3

dalyje nurodytų priemonių taikymo“, kuriame nurodoma, kad dezinformacijos ir propagandos skleidimas yra hibridinių priemonių dalis, kuria Rusijos Federacija siekia savo politinių tikslų, prieštaraujančių Lietuvos Respublikos nacionaliniam, taigi ir euroatlantinės bendrijos saugumui, Rusijos Federacijos kontroliuojami kanalai yra vienas svarbiausių jos naudojamų dezinformacijos instrumentų, todėl jų retransliavimas Lietuvos Respublikoje kelia grėsmę nacionaliniam saugumui.

1.6.1. Komisijoje 2022 m. vasario 25 d. gautas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos raštas, kuriame nurodoma, kad kad RT ir kitų Rusijos valstybinių kanalų skleidžiamas turinys yra žalingas ir keliantis rimtą pavojų visuomenės saugumui, įskaitant nacionalinio saugumo ir gynybos užtikrinimą, nes juo siekiama iš anksto palaužti visuomenės dviasią ir pasiryžimą priešintis Rusijos agresijai.

2. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad televizijos programose „Belarus 24“ ir „NTV Mir“ nustatyti pažeidimai akivaizdžiai rimtai ir sunkiai pažeidžia Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies reikalavimus, t.y. skleidžiama karo propaganda ir kurstomas karas.

3. Sustabdyti Lietuvos Respublikoje retransliuojamų ir (ar) ar platinamų internete televizijos programų „Belarus 24“ ir „NTV Mir“ laisvą priėmimą penkeriems metams nuo sprendimo įsigaliojimo dienos.

4. Įpareigoti:

4.1. Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančius retransliuotojus, taip pat kitus asmenis, teikiančius Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, platinančius televizijos programas „Belarus 24“ ir „NTV Mir“, sustabdyti televizijos programas „Belarus 24“ ir „NTV Mir“, retransliavimą (platinimą) Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4.2. Komisijos administraciją išsiųsti šį sprendimą Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančioms retransliuotojoms ir kitiems asmenims, teikiančioms Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas.

5. Nustatyti, kad apskundus šį sprendimą, jo galiojimas nestabdomas.

6. Išaiškinti, kad šis sprendimas per 30 dienų nuo įsigaliojimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Rimantas Bagdzevičius